

EMIL CIORAN ȘI ȘCOALA ROMÂNĂ DE LA FONTENAY-AUX-ROSES. MĂRTURII DOCUMENTARE*

Irina Nastasă

Universitatea „Babes-Bolyai”, Cluj-Napoca

Abstract: *The study remade empirically a less known period – or put under silence – from the biography of Emil Cioran, situated between 1937 and 1944. It is about his status as French Institute fellowship from Bucharest and, later, of Romanian School from Paris. In this respect, there are edited in Anexa a few inedit documents from those years, to point the mechanism in which Emil Cioran has achieved the stipend for Fontanay-aux-Roses.*

Keywords: extreme right, student migrations, German universities, Romanian propaganda.

S-a scurs un deceniu și jumătate de la dispariția lui Emil Cioran, timp în care o sumă apreciabilă de analize și exegeze asupra vieții și, mai ales, operei sale au văzut lumina tiparului. Cu toate acestea, partea biografică propriu-zisă are încă o sumedenie de lacune și neclarități, datorate în parte timpului relativ scurt ce s-a consumat de la trecerea sa la cele veșnice, dar și dorinței nedisimulate a lui Cioran de a ține sub oboroc anumite momente ale vieții, ce au coincis tocmai cu simpatia și adeziunea lui la extremismul de dreapta. Evident, este un aspect asupra căruia s-a luat deja atitudine, chiar dacă cu o anumită surdina, impunând astfel rețineri în privința detaliilor biografice¹.

Investigațiile noastre recente în ceea ce privește legăturile intelectualilor români cu spațiul cultural german și francez în anii celui de-Al Doilea Război Mondial au scos la iveală informații documentare pe care le considerăm nu lipsite de importanță, în primul rând pentru că acoperă o parte din biografia lui Emil Cioran ce părea oarecum lămurită. Este vorba de intervalul dintre 1937 și 1944, pe care biografiile cu „autoritate” îl depășesc destul de lejer prin afirmația că în

---

* Acest studiu a fost finanțat în cadrul grantului de cercetare nr. 2546, din programul PN-II IDEI.

¹ Vezi, printre altele, Claudio Mutti, *Les plumes de l'archange. Quatre intellectuels roumains face à la Garde de Fer: Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica*, trad. de l'italien par Philippe Baillet, Chalon-sur-Saône, Edit. Hérode, 1993; Simion Ghinea Vrancea, *Mircea Eliade și Emil Cioran în tinerețe*, București, Edit. Elisavros, 1998; *Pro și contra Emil Cioran. Între idolatrie și pamflet*, ed. Marin Diaconu, București, Edit. Humanitas, 1998; Florin Ioniță, *Viața și opera lui Emil Cioran*, București, Edit. RAI, 1999; Emanuela Costantini, *Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran. Antiliberalismo nazionalista alla periferia d'Europa*, Perugia, Edit. Morlacchi, 2005.

această perioadă Cioran a beneficiat la Paris de o bursă oferită de Institutul Francez din București, prin amabilitatea directorului de atunci, Alphonse Dupront. Deși stipendiul era pentru un an, cu obligativitatea de a-și pregăti un doctorat la Sorbona, Cioran este atras în principal de oferta paraculturală a Parisului, ignorând orice legătură cu mediul universitar de acolo în profitul cunoașterii metropolei de pe ... bicicletă. Evident, pare o afirmație prozaică, pusă însă în circulație chiar de Cioran și preluată de unii exegeți².

Cu certitudine însă, tânărului scriitor român nu i s-a prelungit bursa franceză până în 1944, așa cum apare mai pretutindeni, ci a pierdut-o după alte două prelungiri succesive, neurmând cursurile Facultății de Litere (ci frecventând doar cantina studentească) și, în consecință, fără a găsi tutela vreunui profesor de la Sorbona care să-i patroneze o disertație doctorală. Problema care se pune în acest context ar fi de a contura mai bine, în lumina câtorva noi surse documentare, această etapă din viața scriitorului, ce a culminat cu opțiunea sa de a se stabili definitiv în capitala Franței.

Absolvent al Facultății de Litere și Filosofie din București în 1932, cu o teză despre intuiționismul bergsonian, Emil Cioran își face intrarea în lumea literelor și a reflecțiilor filosofice și socio-politice într-o Românie Mare ce tocmai traversa cumplita criză economică interbelică, într-o țară bulversată de mișcări studentești pornite contra unei clase politice incapabile să găsească soluțiile potrivite pentru ameliorarea dezechilibrelor sociale și morale, în care antisemitismul funcționa ca o supapă ce califica națiunea română mai curând ca una „barbară.” Asemenea altor congeneri ai săi, caută să obțină un stipendiu pentru a-și continua pregătirea filosofică peste hotare, devenind în acest context bursier al Fundației Alexander von Humboldt, într-un moment de ascensiune a nazismului după instalarea lui Adolf Hitler în funcția de cancelar, la 30 ianuarie 1933.

Este de altfel perioada în care Germania își regândește „domeniul național”, metafora cea mai des folosită fiind „renașterea poporului”, iar instituțiile de învățământ superior și producțiile culturale devenind după 1933 promotoarele ideologiei național-socialiste ce reprezenta „noul spirit german”³. În acest context, asistăm la o scădere drastică a numărului studenților străini în universitățile germane. Acest fapt s-a datorat atât efectelor crizei economice, cât mai ales politiciii izolaționiste a statelor europene, precum și politiciii antisemite promovate de regimul nazist (în contextul în care studenții evrei reprezentau aproximativ 1/5 din numărul studenților străini) și faptului că regimul era asociat cu violența politică⁴.

---

² Vezi îndeosebi Gabriel Liiceanu, *Itinerariile unei vieți: E.M. Cioran, urmat de Apocalipsa după Cioran (Trei zile de convorbiri – 1990)*, București, Edit. Humanitas, 1995, p. 36, 97.

³ Klaus Hildebrand, *Universitäten im 'Dritten Reich'. Eine historische Betrachtung, „Zwischen Wissenschaft und Politik”*, Stuttgart, 2001; *Universitäten und Studenten im Dritten Reich*, Hg. Joachim Scholtyseck und Christoph Studt, Berlin, Münster, LIT Verlag, 2008.

⁴ Uwe Dietrich Adam, *Judenpolitik im Dritten Reich*, Düsseldorf, Droste Verlag, 1972; Michael Gruttner, *Studenten im Dritten Reich*, Paderborn, Ferdinand Schöningh Verlag, 1995.

Însă acest declin a avut ca rezultat intensificarea măsurilor celui de-al III-lea Reich în direcția creșterii numărului de studenți străini, de care regimul național-socialist dorea să se folosească în scopul exportului de ideologie și al propagandei. În acest scop a fost sporit numărul de burse, fiind implicate și instituții precum Reichsministerium für Propaganda și Reichserziehungsmuseum, tinerii străini prezenți de acum în universitățile germane devenind nu doar ținte ale propagandei, ci și mijloace ale ei. În toamna lui 1933, de exemplu, ca urmare a îngrijorării pe care o manifestau țările europene în legătură cu regimul aflat la putere în Germania, DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), Ministerul Educației și universitățile le-au cerut studenților străini pe care îi susțineau financiar să trimită părinților și prietenilor de acasă scrisori prin care să-i informeze că lucrurile decurg firesc în această țară și că ei sunt în siguranță⁵.

Acesta este contextul⁶ în care Emil Cioran – vorbitor de limbă germană încă de pe băncile liceului sibian – va ajunge la Berlin la începutul lui octombrie 1933, pentru ca semestrul de vară din 1934 să și-l petreacă la München, având drept colegi humboldtieni în domeniul filosofiei pe Th.H. Schroeder (din Luxemburg), Eugen Theodorow (Bulgaria), dr. Linos Politio (Grecia), John Cyril Donnelly (Irlanda), Li San Feng (China) și dr. Hermann Orrawa (Cehoslovacia)⁷. Contactul cu această Germanie a ordinii și disciplinei i-a stimulat în mod evident reflecțiile ce se vor regăsi la finele acestui stagiului în lucrarea sa, devenită repede de notorietate, *Pe culmile disperării* (1934).

Ca bursier Humboldt, are însă posibilitatea materială să fugă în primăvara lui 1934 pentru aproape o lună la Paris. A fost marea sa revelație, după cum mărturisește în dialogul lui cu Gabriel Liiceanu: „După ce am văzut Parisul, Berlinul a devenit zero, nu m-a mai interesat (...). Parisul a ajuns obsesia mea.”⁸ Revenit în țară, nu-și prea găsește locul, încearcă să-și umple timpul cu gazetăria, o vreme este profesor de filosofie la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, începând totodată să frecventeze Institutul Francez din București, condus din 1932 de un nou și tânăr director, Alphonse Dupront, cu doar doi ani mai în vârstă decât Cioran. Întâlnirea a fost oarecum providențială, pentru că viitorul istoric francez și fondator al Centrului de antropologie religioasă europeană de pe lângă École des Hautes Études en Sciences Sociales din Paris i-a oferit scriitorului român în formare un stipendiu pentru a merge la Paris și a-și pregăti un doctorat la Sorbona.

Creat din 1924 la București, cu menirea evidentă de a promova un nou curs al imperialismului cultural francez după înfrângerea Germaniei în Primul Război

⁵ Béla Bodó, *Foreign Students in Nazi Germany*, „East European Quarterly”, XXXVII, 2003, no.1, p. 21.

⁶ Vezi și Irina Nastasă, *Universitățile celui de-al III-lea Reich și propagarea ideologiei naziste. Câteva reflecții asupra studenților români aflați la studii în spațiul german*, „Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu”, Cluj, XLVII, 2008, p.269-282.

⁷ Cf. *Das Universitätsarchiv der Ludwig-Maximilians-Universität München*, St-II: Kiste 5, dosar 0030/10.

⁸ Gabriel Liiceanu, *Itinerariile unei vieți: E.M. Cioran*, p.96.

Mondial, L'Institut Français des Hautes Études en Roumanie a jucat un rol extrem de important în formarea și promovarea intelectualilor români din acea epocă, aspect asupra căruia nu insistăm aici⁹. În legătură cu subiectul nostru, trebuie menționat faptul că – printre alte activități – Institutul oferea burse anuale studioșilor români¹⁰, în urma unui proces de selecție destul de complex, de altfel deloc neobișnuit pentru birocrăția din Hexagon: candidaturile treceau prin două comisii de selecție, într-o primă etapă la Legația Franței din București, iar apoi la Ministerul Instrucțiunii Publice din Paris. Este meritul lui Dupront de a fi reușit să simplifice cât de cât mecanismul selecției, sporind totodată și numărul de burse, în chiar anul academic 1937/38 – când a primit și Emil Cioran una – numărul stipendiaților de acest gen fiind de 40 (dintre care 15 pentru învățământul superior), cifră enormă dacă o comparăm cu anul anterior venirii sale la București, în 1930/31 numărul acestora fiind doar de 10. În plus, nu lipsit de semnificație este și faptul că suma de bani acordată este ceva mai mare (15.000 franci/an), iar „anul academic” se putea prelungi de la 10 la 12 luni.

Este tocmai tipul de bursă pe care o primește și Emil Cioran pentru a urma cursurile Facultății de Litere și a-și găsi un conducător de doctorat pentru proiectata sa disertație. Ajuns însă în capitala Franței la finele lui 1937, tânărul scriitor se instalează la Hotel Marignan (13, rue de Sommerard, V^e), iar în loc să se ocupe cu frecventarea cursurilor, își cumpără o bicicletă cu care va străbate întregul Paris de la un capăt la altul, chiar și împrejurimile. În acest timp îi trimitea prietenului Arșavir Acterian, rămas la București, reflecții nu lipsite de semnificație: „Numai acolo [Paris] se poate învăța ce înseamnă un cer melancolic, sub atracția căruia sfârșitul bulevardelor se împânzește într-o boare și te cheamă ca adierile unei mări; acolo trăiești numai trecutul în mod intim și calci pe istorie cu fiecare pas și numai acolo nu te dor lucrurile care mor.”¹¹ Iar lui Tudor Vianu îi mărturisea la 4 iunie 1938 că „dincolo de strălucirea lui cuceritoare, există un ritm grav și surd, ce te invită să fii trist, în mod plăcut trist. Și cum Parisul grăbește nemilos autocunoașterea, oamenii își descoperă aici, mai repede decât aiurea, vidul, nefericirea sau norocul.”¹²

Cum era de așteptat, cu o asemenea conduită, Emil Cioran și-a risipit anul fără a trece pe la Sorbona și fără a lua legătura cu vreun profesor de aici care să-i coordoneze doctoratul. S-a bazat probabil pe prietenia lui Dupront, care, în generozitatea lui și, poate, fascinat de „sclipirile” lui Cioran, a tot reușit să-i prelungească stipendiul încă aproape doi ani, până la sfârșitul mandatului său la

---

⁹ Vezi îndeosebi André Godin, *Une passion roumaine. Histoire de l'Institut français des hautes études en Roumanie (1924-1948)*, Paris/Montreal, Edit. L'Harmattan, 1998; Jean Mouton, *Jurnal România, 1939-1946*, trad. și ed. Dumitru Hâncu, București, Edit. Vivaldi, 2008.

¹⁰ Mai existau așa-zisele „burse de vacanță” (de maximum două luni) și cele de călătorie.

¹¹ Arșavir Acterian, *Cioran, Eliade, Ionesco*, ed. Fabian Anton, Cluj, Edit. Eikon, 2003, p. 91.

¹² *Scrisori către Tudor Vianu*, II (1936-1949), ed. Maria Alexandrescu Vianu și Vlad Alexandrescu, București, Edit. Minerva, 1994, p. 131.

Institutul Francez, în 1940, an ce coincide și cu prăbușirea celei de-a treia republici și instaurarea regimului de la Vichy, întreaga construcție interbelică a Serviciului Expansiunii Universitare și Științifice, a Oficiul Universităților cu al său „Bureau d'accueil des boursiers étrangers” fiind dezafectată aproape de la sine¹³.

În aceste împrejurări, Emil Cioran a revenit în patrie, încercând să-și caute un rost ca profesor la Liceul „Gh. Lazăr” din Sibiu¹⁴, dar a rămas pentru scurt timp (nu mai mult de trei-patru luni), șansa surâzându-i din nou la începutul anului 1941. De la 1 februarie 1941, Cioran este numit consilier cultural, diurnist (și nu „atașat cultural”, cum apare în diverse locuri), pe lângă Legația română de la Paris, care legal funcționa însă la Vichy, după ocuparea unei bune părți din Franța de către trupele naziste. Numirea a fost făcută de către Nichifor Crainic, ministrul Propagandei Naționale, instituție de care aparțineau formal consilierii culturali în această perioadă. Nu puteau fi numiți în acest post decât posesorii unei diplome universitare, aceștia trebuind să aibă aprobarea statului respectiv¹⁵, iar indemnizațiile, calculate după moneda țării în cauză, variind între 20.000 și 60.000 lei lunar¹⁶.

În noua postură, Emil Cioran elaborează deja un prim raport – se pare că singurul –, la 30 aprilie 1941, într-o manieră extrem de critică în ceea ce privește propaganda românească în Franța¹⁷. Subliniază în primul rând faptul că a tot persevera în proclamarea excesivă a „latinității” noastre a devenit deja ceva ... lipsit de semnificație pentru francezi. Pe de altă parte, referindu-se la bursierii români, Cioran (tocmai el!) evidențiază ideea că statul român „este obligat să controleze activitatea intelectuală a beneficiarilor”, pentru că „sub sugestia unui fals occidentalism, noi ne-am specializat în a adăuga banalități unor probleme epuizate de inteligențele calificate.”

Dincolo de alte constatări ale sale, reținem aici – se va vedea de ce – criticile asupra Școlii Române din Franța, situată la vreo 10 km de Paris, la Fontenay-aux-Roses. În primul rând instituția era inefficientă datorită distanței relativ mari față de așezămintele culturale ale Parisului, ceea ce crea probleme atât bursierilor români, cât mai ales străinilor ce ar fi dorit să viziteze biblioteca Școlii sau să participe la eventualele conferințe. În acest context, instituția se dovedea una „moartă”, ce asigura o propagandă „jenantă.” Cu toate acestea, așa cum va rezulta și din grupajul de documente publicat în Anexa de mai jos, Emil Cioran va deveni peste

---

¹³ Annie Guénard, *La politique culturelle française vis-à-vis des Etats balkaniques dans l'Entre-deux-guerres*, „Balkan studies”, vol. 29, 1988, no.1, p.143-159. În plus, noul director al Institutului Francez de la București, Jean Mouton, nu i-a mai arătat lui Cioran înțelegerea pe care o manifestase anterior Alphonse Dupront, de altfel cei doi conducători ai instituției menționate aflându-se în proaste relații.

¹⁴ Cf. Simona Cioculescu, *Emil Cioran sau despre neliniștea de a exista*, „Manuscriptum”, XXIX, 1998, nr.1-2, p. 229.

¹⁵ Numirea și aprobarea pentru Cioran au fost publicate de Simona Cioculescu în materialul citat mai sus, p. 231.

¹⁶ Cf. *Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior*, dos.1124/1941, f.15.

¹⁷ Raportul a fost publicat de Lucian Jora, *Diplomația culturală. Din activitatea lui Emil Cioran*, „Familia”, seria V, nr.7-8/2006, p.196-200.

ceva mai bine de un an bursier al acestei Școli, într-un context ce-i putea părea nefavorabil și prin bunăvoința a cel puțin două personalități cărora, ulterior, nu le va mai pomeni deloc numele: Constantin Marinescu și Ion Petrovici. (În schimb, de pildă, în mai toate textele cu aport memorialistic, Cioran nu mai conținește să-l ridice în slăvi pe Alphonse Durpont!¹⁸).

Iar când am menționat ceva mai sus contextul „nevavorabil”, am avut în vedere faptul că după rebeliunea legionară din ianuarie 1941 Emil Cioran devenise deja un personaj indezirabil regimului antonescian, fapt ce va duce la pierderea postului de consilier cultural. De altfel, în luna mai 1941, un raport „strict confidențial” al Direcției Afacerilor Consulare din cadrul Ministerului nostru de Externe includea numele lui Cioran printre „elementele primejdioase care fac parte din gruparea legionarilor rebeli aflați la Paris”, având următoarea caracterizare: „Fost bursier al guvernului francez; a profanat portretul răposatului Patriarh Miron [Cristea] la 6 septembrie 1940; agitator, calomniator. În prezent consilier cultural la Vichy, fără nici o activitate.” În plus, alături de alți câțiva, „sunt ostili domnului general Antonescu. Fac corp aparte defăimând pe ceilalți studenți ce nu fac politică și pe reprezentanții autorităților românești la Paris. Vin la biserică în cămăși verzi, au avut atitudine necuviincioasă la parastasul profesorului N. Iorga” etc¹⁹.

Deși încadrat în această categorie de proscriși, Emil Cioran devine din toamna lui 1942 bursier al Școlii Române de la Fontenay-aux-Roses, la solicitarea sa, la insistențele directorului de atunci al instituției și, evident, prin bunăvoința ministrului român al Educației, profesorul universitar Ion Petrovici. Este de reținut faptul excepțional că, în anul academic 1943-1944, Emil Cioran a fost singurul român aflat la Paris care a primit un stipediu la această Școală (în Italia, de exemplu, în Școala pereche, se aflau 7 bursieri), în iulie și septembrie 1943 primind bunăoară câte 5000 fr. francezi, iar de la 1 octombrie 1943 până la 1 martie 1944 încă 30.000 fr.²⁰

ANEXE

1

Domnule Ministru,

În urma recomandării Facultății de litere și filosofie, Institutul francez din București m-a trimis bursier la Paris pentru a continua studiile și a termina o teză de filosofie.

Dată fiind situația actuală a Franței, bursa nu mi-a putut fi prelungită. Pentru a nu întrerupe studiile și a păstra contactul cu profesorii și bibliotecile din Paris, cu respect vă rog să binevoiți a-mi acorda una din bursele disponibile la Școala Română din Franța.

¹⁸ Poate și pentru că acesta a ocupat la Paris, în epoca postbelică, poziții importante și influente, reputatul istoric fiind bunăoară printre fondatorii Universității Paris IV-Sorbona, dar și primul ei președinte, încetând din viață abia în 1990, la venerabila vârstă de 85 ani.

¹⁹ *Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior*, dos.1075/1941, f.212-213.

²⁰ Cf. documentelor contabile din *Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior*, dos.1088/1941, f.155-157.

Subsemnatul lucrează la o teză de doctorat, privind în special filosofia vitalistă, fenomenologia și filosofia existențială.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, expresiunea distinsei mele considerațiuni.

Emil Cioran

Paris, 1 oct. 1942

23, rue Racine

Hôtel Racine, Paris, VIe

Domniei Sale, Domnului Ministru al Educației Naționale. București

(Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior, dos.1005/1939, f.4)

[Însemnări marginale: „Dl. Vintilă Mihăilescu, pentru a-mi face propunerea. I. P[etrovici].” „1. Sau să i se dea una din bursele acordate pentru Școala Română din Paris, în cazul când unul din bursierii actuali n-ar putea pleca în Franța; 2.Sau să i se aloce o sumă din economiile realizate prin netrimiteră în Franța a membrilor Școlii Române din Paris în cursul anului școlar trecut.” „I s-a trimis bursa de la 1 nov. 1942.”]

2

Școala Română în Franța

București, 22 oct. 1942

N-rul 9

Domnule Ministru,

Ca urmare a adresei cu n-rul 217.788 din 20 oct. 1942 am onoarea a răspunde următoarele:

I) Potrivit legii de organizare a Școlilor de la Roma și Paris, cererea d-lui Emil Cioran n-ar putea fi aprobată, dat fiind că d-nia sa n-a fost recomandat ca membru al Școlii Române în Franța de vreuna din facultățile de litere și filosofie.

Dacă însă Ministerul Culturii Naționale are la dispoziția sa o bursă pentru el sau dacă vreunul din membrii recomandați actualmente n-ar putea să se prezinte la Școală, sunt de părere ca cererea d-lui Emil Cioran să fie luată în binevoitoare considerare.

În cazul din urmă, d-nia sa ar putea intra în categoria acelor studenți români aflători la Paris în favoarea cărora am făcut propuneri la paragraful II din adresa mea înregistrată la Minister sub n-rul 224.285 din 22 oct. 1943.

O deslegare în favoarea d-lui Emil Cioran s-ar mai putea găsi și altfel. I s-ar putea aloca o sumă rezultată din bursele disponibile de la 1 septembrie și neplătite până acum din cauză că membrii Școlii n-au putut să se prezinte la posturile lor.

Țin să adaog următoarele în legătură cu activitatea științifică a d-lui Emil Cioran. M-am interesat de preocupările d-nei sale și am avut o impresie favorabilă. O părere autorizată însă în ce privește rezultatele sale în domeniul filosofic poate fi dată de domnul ministru al Culturii Naționale. Tot astfel aș dori să precizez că măsura care se va hotărî de Minister nu trebuie să prejudicieze vreunui din membrii legalmente recomandați și care, potrivit hotărârilor comunicate mie în vremea din urmă la Ministerul Culturii Naționale, urmează să se prezinte la locurile lor.

II) Profit de această împrejurare pentru a ruga Ministerul să aprobe, ținându-se seama de condițiile și rezervele exprimate mai sus, prelungirea bursei acordate d-lui Lucian Bădescu, profesor secundar, ospitant și administrator temporar al Școlii Române din Franța. Bursa d-nei sale, aprobată de minister în iunie a.c., expiră la 1 noiembrie a.c.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea alesei mele stime.

C. Marinescu

Profesor universitar

Directorul Școlii Române din Franța

D-sale, Domnului Ministru al Culturii Naționale

(*Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior, dos.1005/1939, f.5*)

[Însemnări marginale: „1. Se va prelungi bursa d-lui Lucian Bădescu pe anul în curs (de la 1 noiembrie înainte); 2. Asupra cazului Cioran urmează să hotărască d-l ministru pe baza propunerilor d-lui director (Mihăilescu, însoțit de mine).” Semnat indescifrabil]

3

România
Ministerul Afacerilor Străine
Direcțiunea Afacerilor Politice
Nr. 33422/22 aprilie 1943
Anexe: una

Domnule Ministru,

Am onoarea a vă trimite aici alăturat, în copie, telegrama nr. 1067 din 21 aprilie a.c., pe care domnul profesor Marinescu v-o trimite prin intermediul Consulatului nostru general din Paris, cu privire la dl. Emil Cioran și la trimiterea de fonduri pentru Școala Română din Paris.

Ministrul Afacerilor Străine
M.I. Mitilineu
Ministru plenipotențiar

Directorul Politic
O. Cesianu
Secretar de Legațiune

Domniei Sale, domnului profesor Ion Petrovici,
Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor

[Însemnări marginale: „1) Se va prelungi bursa d-lui Cioran până la 1 octombrie 1943; 2) Ce este cu trimiterea fondurilor pentru Școală; 3) Se va interveni imediat la Finanțe pentru trimiterea sumei alocate în vederea cumpărării unui local.” Semnat: Vintilă Mihăilescu]

[Anexă]

No. 1067 din 21 aprilie 1943

Telegramă în clar

Trimisă prin telefon de la Berlin

Consulatul Paris către Ministerul Culturii Națion[ale]

Răspuns la tel[egramă] dv. 217788/943:

Dl. Emil Cioran ar putea fi menținut ca bursier până la 1 octombrie 1943.

Rog accelerați trimiterea fondurilor pentru școală, retribuție director și burse și interveniți la Ministerul de Finanțe pentru expedierea fără întârziere a creditului alocat pentru cumpărarea imobilului din Paris.

Rog comunicați dacă pensionarii Școlii vor veni.

Semnat: prof. Marinescu

Pavelescu/1067

(*Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior, dos.1005/1939, f.7-8*)

4

Școala Română în Franța
N-rul 10

27 noiembrie 1943

Domnule Ministru,

Avem onoarea a propune prelungirea bursei acordate d-lui Emil Cioran, doctorand în litere la Universitatea din Paris, pe intervalul 1 oct. 1943-31 martie 1944.

Dl. Emil Cioran este unul dintre tinerii români din străinătate care merită a i se acorda acest sprijin din partea Școalei Române în Franța, cu atât mai mult cu cât nici unul dintre bursierii recomandați de facultăți și de școlile de arte frumoase n-a reușit încă să plece din țară.

În cazul că ați binevoi a aproba această propunere, ar urma ca bursa să fie ordonanțată pe 6 (șase) luni, potrivit unei încuviințări mai vechi a Ministerului de Finanțe, direct pe numele d-lui Emil Cioran, domiciliat la Hôtel Racine, 23, rue Racine, Paris, 6^e.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea alesei mele stime.

C. Marinescu
Profesor universitar
Directorul Școalei Române din
Franța

Domnului Ministru al Culturii Naționale și al Cultelor

(*Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior, dos.1005/1939, f.3*)

[Rezoluție: „Se aprobă propunerea. Direcția Înv. Superior va executa. I. Petrovici.” Emil Cioran va primi bursa cu anticipație pe 6 luni, în cuantum de 5000 franci francezi/lună]

5

ECOLE ROUMAINE EN FRANCE
Sur le haut patronage de l'Université de Paris
FONTENAY AUX ROSES (SEINE)
50, Rue des Chataigniers, 50
Tél. 10-11

București, 9 martie 1944
Nr. 12

Domnule Ministru,

Ca urmare a adresei mele cu n-rul 10 din 27 noiembrie 1943, înregistrată la Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor sub n-rul 265.223 din 29 noiembrie 1943, am onoarea a propune prelungirea bursei ce se plătește d-lui Emil Cioran, doctorand în litere, domiciliat în Paris 6^e, Hotel Racine, rue Racine 23, pe intervalul 1 aprilie-1 octombrie 1944[1].

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea alesei mele stime.

C. Marinescu
Profesor universitar
Directorul Școalei Române din Franța

Domnului Ministru al Culturii Naționale și al Cultelor

(*Arh.St.București, Ministerul Instrucțiunii Publice. Învățământul Superior, dos.1005/1939, f.2*)

[Rezoluție: „9 mart. 1944. Se aprobă.” Semnat indescifrabil]

[1] La 13 martie 1944, Ministerul anunță prelungirea bursei lui Emil Cioran pentru intervalul 1 aprilie-1 octombrie 1944.